

Kultuuriministri 27. veebruari 2020. a määruse nr 4 „Eesti spordiregistri põhimäärus“ muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eesti spordiregistri põhimäärus kehtestati kultuuriministri 27. veebruari 2020. a määrusega nr 4¹ (edaspidi *põhimäärus*).

Põhimääruse kohaselt on üks spordiregistri eesmärke koguda, töödelda, avalikustada ja säilitada Eesti ja rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud sporditulemusi toetuste eraldamise otsuste tegemiseks, Eesti spordi arengu toetamiseks ja spordiajaloo jäädvustamiseks. Spordiregistril on sporditulemuste alamandmekogu. Põhimääruse § 12 lõike 2 kohaselt on sporditulemuste alamandmekogu ülesanne 1) süstematiseerida ja avaldada teavet Eesti ja rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud sporditulemuste kohta; 2) pidada arvestust Eesti sportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle.

Käesoleva eelnõuga täpsustatakse Eesti spordiregistri sporditulemuste alamandmekogusse kantavate andmete koosseisu ja medalite üle arvestuse pidamise kriteeriume.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse spordiregistri juht Kairis Ulp (kairis@spordiinfo.ee; 730 3407), Kultuuriministeeriumi spordiosakonna juhataja Margus Klaan (margus.klaan@kul.ee, 628 2328) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 628 2225).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse põhimääruse § 20 lõike 1 punkti 1 enne sõna „karikavõistlustel“ sõnadega „võistkondlike sportmängude“ ja punkti 2 kohaselt täiendatakse § 20 lõike 1 punkti 2 enne sõnu „Balti meistrivõistlused“ sõnadega „võistkondlike sportmängude“.

Eelnõuga soovitakse vähendada Eesti spordiregistri sporditulemuste alamandmekogusse sisestatavate andmete hulka, eesmärgiks ennekõike aja ja raha kokkuhoid.

Sporditulemuste alamandmekogu lisandumisel Eesti spordiregistrisse toimus töömahu arvutus 2019. aasta andmetele tuginedes, mis tähendas 30 158 tulemusrea sisestamist volitatud töötleja poolt. Seoses spordialade, võistluste ja võistlusalade lisandumisega oli töömaht 2023. aastal 35 216 tulemusrida ja prognoos aastaks 2024 on ligi 38 000 tulemusrida.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/129022020001>

Ressursside optimaalsemaks kasutamiseks tuleks loobuda tulemuste kogumisest võistluste kohta, mida ei kasutata toetuste määramisel ja millel on väike avalik huvi. Töömahus oleks võimalik 9%-line kokkuhoid, kui Eesti karikavõistluste ja Balti meistrivõistluste tulemusi kantakse alamandmekogusse ainult võistkondlike sportmängude kohta.

Spordiregistri alamandmekogu ülesanne on pidada arvestust Eesti sportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle. Eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatakse põhimääruse §-i 20 lõikega 3. Eelnõuga täpsustatakse, mida Eesti sportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle arvestuse pidamisel aluseks võetakse:

- 1) tiitlivõistlusena käsitletakse olümpiamänge, maailma meistrivõistlusi, Euroopa meistrivõistlusi, noorte olümpiamänge ja Euroopa noorte olümpiafestivali;
- 2) medal on võidetud spordialal või distsipliinil, mida esindav rahvusvaheline katusorganisatsioon kuulub katusorganisatsiooni, mis on rahvusvahelisi spordi katusorganisatsioone koondava organisatsiooni (SportAccord) liige, ja mida esindav Eesti spordialaliit kuulub rahvuslikku olümpiakomiteesse;
- 3) vanuseklassina arvestatakse täiskasvanuid, noorsugu (U-23), juuniooreid (U-20) ja kuni kahte vanemat noorte vanuseklassi (U-18 ja U-16);
- 4) tiitlivõistlustel osalejaid on rohkem kui medalikohti;
- 5) täisealine medalist on Eesti kodakondsusega.

Eelnõu eesmärk on selguse toomine Eesti sportlaste medalivõitude statistika koostamisse. Eesti sportlaste võidetud rahvusvaheliste tiitlivõistluste medalite statistikat on koostatud üle 30 aasta, kuid arvestuse meetodikat pole seni ametlikult kinnitatud. Ühelt poolt iseloomustavad rahvusvahelistel tiitlivõistlustel võidetud medalid Eesti spordi tulemuslikkust, mis peaks olema võrreldav aastate lõikes kõigile arusaadavate tunnuste alusel. Teiselt poolt tekib maailmas igal aastal juurde uusi spordialasid, mille jätkusuutlikkus pole kindel. Selliste spordialade võistlustel võidetud medalite arvestamine ei peaks toimuma automaatselt, vaid spordiala teatava tunnustuse saavutamisel.

Eelnõu vastav punkt on mõeldud Eesti spordi medaliarvestuse meetodika aluseks olevate kriteeriumide fikseerimiseks.

Tiitlivõistlustena käsitletakse selle sätte mõistes võistlusi, kus sportlastele antakse auhinnaks ka medal. Tiitlivõistlusteks loetakse ka erinevaid maailmameistrivõistluste etappe, aga üksikutel etappidel saavutatud esikolmiku kohti medaliarvestusse ei võeta, sest medalit üksikutel etappidel ei väljastata. Samuti ei loeta medalite üle arvestuse pidamisel tiitlivõistlusteks Põhjamaade ega Baltimaade meistrivõistlusi.

Sport ja spordialad on pidevas muutuses. Aeg-ajalt lisandub uusi spordialasid või distsipliine, milles korraldatakse tiitlivõistlusi. Spordiala rahvusvahelise katusorganisatsiooni kuulumine SportAccordi² ja Eesti spordialaliidu kuulumine rahvuslikku olümpiakomiteesse on kvaliteedi

² <https://www.sportaccord.sport/what-is-sportaccord/>

märk, mis näitab, et spordiala on täitnud minimaalsed nõuded ja tegemist on rahvusvaheliselt tunnustatud spordialaga.

SportAccord on ülemaailmne organisatsioon, mis ühendab rahvusvahelisi spordi katusorganisatsioone ja spordivaldkonnas tegutsevaid organisatsioone eesmärgiga edendada oma liikmete ja teiste spordi sidusrühmade huve, aidata neil saavutada ülemaailmseid eesmärgi ning hõlbustada spordi juhtimise ja spordiürituste korraldamisega seotud teabevahetust.

SportAccord liikmed on: a) suveolümpiaalade rahvusvaheliste spordialaliitude ühendus (ASOIF); b) taliolümpiaalade rahvusvaheliste spordialaliitude ühendus (AIOWF); c) ROK-i tunnustatud rahvusvaheliste spordiliitude ühendus (ARISF); d) ROK-i tunnustamata rahvusvaheliste spordiliitude liit (AIMS).

Kuna lastele ja noortele toimub erinevates vanustes väga erineva tasemega võistlusi, siis loetakse medali arvestusse üksnes täiskasvanute klassis või alates U-16 vanuseklassile toimuvatel võistlustel võidetud medaleid. Medalite arvestusse ei võeta seega U-15 ja nooremates vanuseklassides saavutatud medaleid.

Võistluse ja spordiala populaarsust, tähtsust ja kvaliteeti näitab ka võistlusel osalevate sportlaste arv. Medalite arvesse võetakse medalid, mis on saavutatud võistlustel, kus osales vähemalt neli sportlast ehk osalejaid oli rohkem kui medalikohti.

Kodakondsuse tingimus lubab mitte arvestada medaleid, kui sportlast seob Eestiga ainult spordialaliidu poolt väljastatud litsents. Teatud spordialadel pannakse tiitlivõistlustel osaleja riik paika selle järgi, millisest riigist ta on litsentsi saanud. Veemoto tiitlivõistlustel võistlevad Eesti koosseisus näiteks läti sportlased, sest Eesti Veemoto Liit on neile litsentsi väljastanud. Selliseid situatsioone ei tule väga tihti ette, aga neid on siiski vaja medali arvestuse statistika mõttes ennetada.

Eelnõu § 2 kohaselt rakendatakse muudatusi 2024. aasta 1. jaanuarist. Kuna sporditulemuste andmeid kogutakse ja säilitatakse kalendriaasta põhiselt, siis on oluline, et aastapõhiselt oleksid andmete kogumisel samad põhimõtted.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole puutumuses Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Muudatustel puudub sotsiaalne ja majanduslik mõju ning mõju keskkonnale, regionaalarengule, riigi julgeolekule ja välissuhtlusele.

Muudatuse tulemusena väheneb Eesti spordiregistri töötajate töökoormus sporditulemuste kogumisel ning selle asemel on võimalik enam panustada spordiregistri arendamisse ja andmete kvaliteedi tõstmisse.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamine ei too kaasa kulutusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Muudatusi rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist.

7. Eelnõu koostamine

Eelnõu on läbi räägitud Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse ja Eesti Olümpiakomiteega. Eelnõu ei esitata ministeeriumidele koostamiseks, sest neile ei ole eelnõuga ette nähtud kohustusi ning eelnõu ei puuduta teiste ministeeriumide valitsemisala või ülesandeid.